

IMPACTUL IMPLEMENTĂRII POLITICILOR MIGRAȚIONALE ASUPRA DEZVOLTĂRII LOCALE

Doinița LAZARENCO

CZU: 314.74:352(478)

doinitalazarenco@yahoo.com

This article examines the issues of the impact of the implementation of migration policies on local development. The Diaspora managed to demonstrate that it can be a force capable of changing the internal situation in the country and this subject of the Diaspora was placed on the agenda of the authorities' discussions at the central and local level. Also, it is very important to reduce the bureaucratic barriers that affect, a more effective involvement of the diaspora in the development of the country.

Migrația joacă un rol-cheie în dezvoltarea durabilă a țărilor de origine, de tranzit și de destinație atât la nivel național, cât și la nivel local. În pofida existenței multor conotații negative și stereotipuri, migrația contribuie la construirea de conexiuni, la transformarea comunităților și la abilitarea bărbaților și femeilor din întreaga lume.

Axarea pe interacțiunea dintre emigrare și dezvoltarea locală este un element central în eforturile mai ample de consolidare a dezvoltării locale în țările de origine. Experiența pozitivă a unor țări, așa cum este demonstrată prin cazul Moldovei, contestă ipoteza că emigrarea constituie o pierdere permanentă pentru țările de origine. Reprezentanții diasporei joacă un rol favorizant ca agenți de dezvoltare și purtători de capital social în beneficiul comunităților lor de origine.

În Republica Moldova, migrația constituie una dintre cele mai substanțiale tendințe socio-economice, dat fiind faptul că este una dintre țările cu cele mai mari rate totale de emigrare din lume. După cum arată datele Inițiativei eXpertise privind migrația (MIEUX+)², Moldova are unele dintre cele mai înalte niveluri de emigrare a forței de muncă și a tinerilor din lume, numărul de cetățeni moldoveni care locuiesc în străinătate ajungând la peste un milion de persoane, constituind o rată de emigranți de aproximativ 38% din numărul total al populației, dintre care numărul celor care trăiesc în Uniunea Europeană este de 47%. Remarcăm faptul că pentru ultimii 3 ani analizați numărul populației a scăzut cu 3018 emigranți. Acest lucru se datorează în mare parte restricțiilor impuse de pandemia COVID19.

Analizând dispersia emigranților observăm că ponderea cea mai mare a populației emigrante este concentrată pe continentul european, 17374 persoane, ceea ce reprezintă 37.98% emigranți din totalul acestora în decursul perioadei 2014-2021.

Acest trend este continuat de un număr al emigranților pe continentul american, per total 14 210 emigranți sau 31.06% din totalul emigranților pe parcursul perioadei analizate. Pe locul 3 în top continente emigrante se situează Asia, cu un flux de emigranți din R. Moldova de 14108, ceea ce reprezintă 30.84%. În Australia au emi-

grat pe parcursul perioadei analizate 8 emigranți sau 0.02% din ponderea totală, iar pe continentul african - 44 emigranți, echivalentul a 0.10% din numărul total.

Analizând destinațiile preferate de cei care emigrează, sesizăm că ponderea cea mai mare se regăsește în Federația Rusă, cu un număr total de 7437, ceea ce reprezintă 48% din totalul masei migratoare pe parcursul perioadei 2014-2021.

Următoarea destinație în preferințele emigranților este SUA cu o pondere de 16%, echivalentul a 2487 persoane emigrate. Pe locul 3 se situează Germania, cu un număr de emigranți moldoveni de 14.49% (2256 persoane emigrante) și Ucraina, cu 13.89% (2163 emigranți). Pe ultimul loc în top 5 se situează Istrael, cu o masă emigrantă de 1230, echivalentul a 7.90%.

Republica Moldova înregistrează niveluri ridicate de emigrare, cu impact semnificativ observat la nivel local și național. Deși emigrarea pe scară mai largă în Moldova a început să aibă loc abia la începutul anilor 2000, dorința membrilor diasporei moldovenești de a sprijini și investi în țara lor de origine a fost constant ridicată. Guvernul Republicii Moldova a recunoscut tot mai mult potențialul diasporei ca un catalizator pentru eforturile sale de dezvoltare. Intervenția Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) a contribuit la transpunerea acestei abordări într-un angajament mai cuprinzător și mai sistematic la nivel local.

În 2023, Guvernul Republicii Moldovei a aprobat și a lansat prima ediție a Programului național „Diaspora Acasă Reușește” (DAR1+3), adaptând astfel modelul elaborat și pilotat de PNUD. Rezultatele obținute de autoritățile publice locale și de asociațiile de băștinași (AdB) și angajamentul hotărât și multidimensional al diasporei demonstrează că emigrarea poate aduce beneficii tangibile la nivel local pentru populația locală, pentru membrii diasporei și pentru familiile lor lăsate în urmă. Oferirea diasporei a posibilității de a participa în calitate de părți interesate-cheie în dezvoltarea locală – permițându-le să-și exprime ideile și preocupările pe parcursul procesului de integrare – a fost crucială pentru succesul intervenției PNUD în Moldova și un factor determinant probabil pentru interesul lor viitor față de comunitățile native.

Parteneriatele dintre autoritățile locale și AdB au stimulat dezvoltarea socioeconomică și implicarea mai multor părți interesate, inclusiv îmbunătățirea mijloacelor de trai și au atenuat unele dintre disparitățile, inegalitățile și provocările cauzate de emigrare în țară și în comunitățile de origine. Noile oportunități generatoare de venituri și servicii locale îmbunătățite au contribuit la o guvernare locală mai eficientă, precum și la niveluri mai ridicate de transparență și încredere, ceea ce a condus în cele din urmă la o dezvoltare locală durabilă și favorabilă incluziunii.

Modelul pilotat de proiectul Migrație și Dezvoltare Locală poate fi ușor replicat și adaptat în alte țări, respectând în același timp nevoile și prioritățile specifice contextului.

Proiectul PNUD în Republica Moldova a avut la bază un mediu de politici favorabil. Guvernul Republicii Moldova a susținut consolidarea sinergiilor dintre migrație și dezvoltarea națională. Cu toate acestea, anterior lansării acestui proiect, o abordare

complexă și sistematică privind migrația și dezvoltarea nu fusese aplicată și la nivel local.

Dincolo de suportul oferit autorităților publice locale pentru implicarea sistematică a diasporei, proiectul a contribuit la o schimbare pozitivă în percepțiile comunităților locale privind rolul emigranților și al diasporei în calitate de agenți ai schimbării și a modului de implicare a acestora în dezvoltarea comunității. Un indicator al reușitei proiectului a fost replicarea modelului în alte 101 localități din țară, precum și decizia ulterioară a Guvernului Republicii Moldova de a extinde și de a finanța modelul la nivel național.

Implicarea civică a diasporei în viața publică și economică din Republica Moldova devine din ce în ce mai mare și mai importantă. Sustenabilitatea impactului și schimbărilor pozitive produse în urma implementării mai multor programe este asigurată de deschiderea spre o implicare mai activă a diasporei în dezvoltarea țării și Guvernului prin politici sustenabile și eficiente.

În afară de aceasta, subiectul diasporei este discutat și implementat și la nivel local. Astfel, ar fi important de valorificat această oportunitate și de consolidat avantajele oferite de către conaționali. Concomitent, Guvernul trebuie să fie în continuare prezent la forurile internaționale și regionale în domeniul diasporei, precum și să fie în continuare deschis față de partenerii de dezvoltare în acest domeniu.

Referințe:

1. Moraru, Victor *Migrația, Diaspora, Dezvoltare: Noi provocări și perspective*, Chisinau 2016.
2. Moșneaga V., Mohamadifard Gh., Corbu-Drumea L. (Coord.) *Populația Republicii Moldova în contextul migrațiilor internaționale*. Vol. I-II. – Iași, 2006.
3. Moșneaga V., Rusu R. *Formarea diasporei moldovenești peste hotare: esența și specificul // MOLDOSCOPIE (Probleme de analiză politică)*. nr.1 (XL), 2008. – Chișinău, USM, 2008, pp.91-104.
4. Sințov, Ruslan ș.a. *Evaluarea legăturilor dintre educație, formare și migrația forței de muncă în Republica Moldova*, Centrul CIVIS, Moldova 2018.
5. Toartă, Viorica, notă analitică *Migrația forței de muncă impactul asupra pieței muncii din Republica Moldova*, Chisinau 2018.

Recomandat

Angela POPOVICI, dr., conf. univ.